

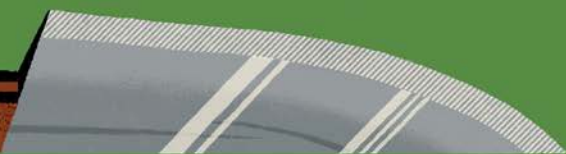

UNA NOVEL·LA ANIMAL

Ànimes entre les dents

Borja Duñó

Saldonar. ○

UNA NOVEL·LA ANIMAL

Ànimes entre les dents

Borja Duñó

Saldonar.

Ànimes entre les dents

© del text: Borja Duñó, 2024

© de la il·lustració de la coberta: Montse Galbany, 2024

© de la fotografia de l'autor: Irene Fernández, 2024

© d'aquesta edició: Edicions Saldonar, 2024

Primera edició: febrer del 2024

Publicat per Edicions Saldonar

Alfambra, 16, 5è 2a

08034 Barcelona

edicions@saldonar.com

www.saldonar.com

@saldonar

Edició i producció: Francesc Gil-Lluch

Disseny i maquetació: Octavi Gil Pujol

Distribució: UDL

Thema: FB, FQ

ISBN: 978-84-19571-23-6

Dipòsit legal: B 444-2024

Saldonar forma part de l'associació
d'editorials independents Llegir en Català.

Aquest llibre s'ha imprès amb paper procedent de boscos gestionats de manera sostenible, un òfset cru de 80 grams, i s'ha compaginat amb la tipografia Tiempos en cos 9,5.

Els titulars del *copyright* tenen els drets reservats.

Taula

Si una nit	9
D'estiu	37
Algú	61
Crida	87
Desesperadament	113
En una llengua	137
Que no entens	167
Epíleg. No cremeu les Rínxols del món	197

Si una nit

Haviem fet un pacte. Jo no us matava i vosaltres no em molestàveu. Si ens ha funcionat tota la vida, per què no el respecteu, ara? Potser no em coneixeu, aquí, potser és veritat que no em coneixen, es va fent a ella mateixa, mig en somnis, mentre sent el brunzit que s'acosta i s'allunya, ara més greu, ara més agut. A la cuixa hi deu tenir dues o tres fiblades i a la galta del cul, una altra. Sap que no s'hauria de rascar, però no ho pot evitar. Això la fa despertar, i per sota les parpelles mig obertes veu la femella que li ha trencat el son preparant-se per treballar sobre el seu braç, necessita la sang per alimentar els ous d'on naixeran els petits. Serà només una picada insignificant per a ella, però important per a la mare mosquit. Li venen al cap imatges de cossos menuts esclafats, amb sang per tot arreu. La veu parada sobre la seva pell. Ara mateix seria una presa fàcil, però la deixa fer. L'animal més mortífer de la Terra. Què passaria si portés un virus fatal? No som a la selva, pensa, hi ha molt poques possibilitats que això passi. Espera mentre la femella fa la seva feina. A la trompa hi té sis agulles, dues li perforen la pell, dues més separen els teixits, mentre la cinquena busca un vas sanguini i la sisena hi injecta saliva, un anticoagulant que fa que la sang flueixi més de pressa cap al seu abdomen. Vola, petita vampiressa, li diu quan ja ha acabat, sabent que viurà dues setmanes més, a tot estirar.

Just quan comença a notar la cremor al braç, sent el soroll de la cafetera i l'olor de cafè. Això és el millor, als matins. La mare

es lleva molt d'hora, amb el primer raig de llum, i posa sobre el càmping gas la vella màquina italiana, que funciona de segon despertador, molt més agradable que el del mòbil. Quan fa córrer la cortineta de flors la claror li encega els ulls, encara adormits. A poc a poc, es dibuixa la petita llengua de sorra esquitxada de roques i aquell trosset de mar salada amb un punt brillant que li fereix la mirada. Surt a rentar-se la cara i a estendre el tendal, posa en marxa la torradora, engega la ràdio i sona una cançó alegre dels setanta mentre ella comença a espolsar-se la mandra.

No té gaire cosa a fer, tan de matí, però tant se val, es lleva forçada per la picor de les fiblades i fa un petó a la mare. Surt fora, trepitjant descalça la platja encara fresca, es tapa la vista per protegir-se del sol i s'hi està un moment. És agradable. Llavors es treu la samarreta vella que li fa de camisa de dormir i camina cap al mar. Es remulla els peus, hi entra fins a tenir l'aigua als turmells, després pels genolls, i quan li arriba a l'entreuix s'estremeix una mica i s'hi tira de cap. Neda una estona, busseja. S'allunya una mica, anar a les roques i tornar. S'estira a la sorra i deixa que la pell i els cabells se li eixuguin al sol, li agrada sentir la sal a la pell, nota que li cura les picades, i s'hi està una bona estona.

Quan torna, el cafè s'ha de reescalfar i cal una segona tanda de torrades. S'asseu amb la mare embolicada amb una tovallola i esmorzen a l'ombra, mirant l'horitzó, l'una pensant en com encarar la part final del llibre que està escrivint sobre el llenguatge dels dofins i l'altra fent-se a la idea que es passarà tot l'estiu allà. No et rasquis, li diu la mare. Ja ho sé, fa ella. Avui anirà a repartir uns quants currículums a bars i cafeteries, tot i que ja li han dit que està tot molt parat. Tant se val, ho ha d'intentar. Agafarà la bici i pedalarà més de mitja hora carretera amunt. Després ha quedat amb el noi que va conèixer l'altre dia, el del gos. Val més

que s'afanyi o farà massa calor. Una dutxa ràpida per treure's la sal, calcetes netes i vestit florit de la mare de quan era més jove, els cabells xops ben just desenredats i la torrada a la boca. Adeu, mare. A quina hora tornaràs? No ho sé, potser no vinc a dinar. No et rasquis!

Comença a pedalar sense pressa. La platja on s'estan és difícil de trobar. De fet, s'hi accedeix per un camí privat, el de casa del Llorenç, un amic de la mare de barba blanca i galtes rosades, rendista i naturalista amateur que els ha deixat arribar-hi amb la caravana per instal·lar-s'hi tot l'estiu. Un paio agradable, rabassut, que es passeja amb barret de palla i un bri d'herba a la boca i que coneix totes les plantes remeieres dels voltants. La gràcia és que en una cala tan petita, amagada per la pineda, no hi ha banyistes, només algun excursionista de tant en tant i alguna llanxa recreativa, però tampoc hi fondegen gaire, perquè el rocam no els deixa acostar-s'hi prou. Un oasi de calma i avorriment.

Aquesta és la tranquil·litat que busca la mare, però, en canvi, a ella els dies se li fan llargs, ja ha caminat per la platja, per damunt les pedres i per dins la pineda, i ha anat explorant els camins en bicicleta fins al petit port de pescadors, on es pot anar a fer un gelat, o bé fins a Alosa, a l'interior. Per anar-hi cal agafar aquella carretera plena de revolts, emprendre una bona pujada fins a un coll amb vistes sobre el mar, i a partir d'allà ja fa baixada. El poble, que queda separat del mar per un petit massís, és massa gran pel seu gust. Té un petit nucli antic que encara és bonic, però la resta són urbanitzacions de cases modernes sense personalitat. Per sort, no cal anar gaire lluny per endinsar-se en la natura. Hi ha camps, una mica de bosc, muntanyeta. Cada dia fa el trajecte de la platja al poble, li agrada pedalar encara que faci pujada, perquè anar en bicicleta és com entrar en un estat meditatiu i és una manera de matar el temps.

De vegades, es desvia una mica pels camins, i així és com coneix el Moris. Prop d'un camp deixat estar, ple de males herbes, entre marges, esbarzers i una figuera solitària, sent una melodia i s'hi acosta. És una bossa nova que coneix, l'ha sentit abans, potser és la mare qui l'escoltava feia anys. Deixa la bici ajaguda al llit d'herba i s'hi acosta sense fer soroll. Les llagostes li salten al pas, una papallona aixeca el vol i pinta l'aire de colors. Alguns ocells paren l'orella i, de tant en tant, acompanyen o comenten la melodia. Fan el contrapunt. Davant d'una caseta de camp d'aquelles per guardar les eines, assegut en un banc de pedra, hi ha aquell home prim i morè de cabells negres arrissats, uns quaranta anys llargs, amb bosses als ulls i cara d'haver-ne viscut molts més. Toca una guitarra vella i canta amb veu arenosa una cançó lleugera que la transporta al tròpic, a una vida també lleugera i regalada. A la vora, hi pasta un ruc vell, que ara ja sap que es diu Orwell.

Molts dies va a visitar el Moris i el sent cantar mentre acaricia la crinera aspra de l'Orwell. Li ha posat aquell nom perquè a *La rebel·lió dels animals* hi ha un ruc, li explica. El del llibre també és vell, es diu Benjamí, i hi ha qui pensa que representa l'escriptor. És escèptic amb la revolta, com ell. És qui recorda que tots els animals són iguals, però que alguns són més iguals que d'altres. No l'ha dictat ell, aquest manament, però l'explica als altres animals, que abans el recordaven d'una altra manera. Ella s'adona que el Moris beu, i de vegades se'l troba amb els ulls vermells, sempre amb la guitarra, que només té cinc cordes, cantant melodies boniques amb la veu esquerdada. El cos també el té esquerdat. Quan se'l troba sense samarreta veu com és de prim i que té els braços plens de cicatrius. Du una cadeneta al coll amb una creu i un tatuatge de mariner, no com els que es fa la gent ara, sinó d'aquells que semblen fets amb un punxó a la coberta d'un vaixell en una nit de tempesta, a molts centenars de milles del

port més pròxim i sota la tremolor d'un llum d'oli. No parlen gaire, només el temps de fumar algun cigarret d'embolicar. Ella s'hi està una estona i després marxa. Adeu, Moris, adeu, maca, i segueix pedalant fins a Alosa.

Quan arriba al parc que hi ha als afores, beu a la font i descansa una mica, de vegades recolzada al muret, que li fa ombra. De vegades s'hi enfila, i s'hi passa una estona llegint amb les cames penjant. Sempre porta algun llibre rebregat a la bossa, ara una edició vella de *Moby Dick*, una traducció barata amb pàgines de paper de fumar. S'endinsa una estona al món terrible i violent d'aquells mars tempestuosos, ple de la viscositat de les tones de greix i d'esperma de balena que els homes avariciosos busquen canviar per or, homes que per justificar el que fan converteixen en éssers monstruosos mamífers intel·ligents i sensibles que fan llargs viatges pels oceans sense separar-se mai de les cries. Són homes capaços de transformar en horror qualsevol expressió de vida lliure i salvatge a la terra. Només pels diners, sempre pels diners.

Puto Ahab, pensa quan tanca el llibre amb força abans d'entaforar-lo a la bossa. Llavors salta des de dalt de la tanca, aterra amb els peus nus sobre la gespa cremada pel sol i passeja abans de cruspir-se la mica de pa o de fruita que porta. Observa una marieta fent alpinisme a l'herba, un cop d'aire que fa vibrar les fulles dels arbres, qualsevol fet imperceptible crida prou la seva atenció per alliberar-la de l'ensopiment. Una vida ben solitària, entre la letargia i el simple plaer de no fer res. Això, mentre no li truquin d'algun dels llocs on ha anat deixant currículums. Al mòbil de la mare, és clar, perquè ella no en té.

Un altre dia, però, coneix aquell noi que busca el gos perquè se li ha escapat. L'animal vol remullar-se la gola a la font, però hi ha uns xavals que li impedeixen beure, només per divertir-se,

fins que comença a bordar i les coses es posen tenses. Els nanos s'encaren amb el gos, rient, però la bèstia no afluixa. En un moment donat, un d'ells creu que l'ataca i va i li fot una puntada a les costelles. Ella, que fa estona que juga amb una pedra a les mans, decideix provar punteria. Encerta de ple el cap de l'idiota i li fa saltar la gorra. Cau estès a terra. Els amics de moment no saben què ha passat, perquè ella s'ha despenjat tranquil·lament per l'altra banda de la tàpia i marxa com si res. Somriu. En aquell moment sent el noi que crida el Puc i que, en veure el que passa, planta cara als gamberros. Hi ha retrets, empentes, estan a punt d'esbatussar-se. Sent que el de la gorra es diu Martí i, com que es coneixen, la cosa queda aquí. Llavors, ell i gos la segueixen fins on és, ja lluny d'aquella colla. Gràcies, li diu. No ha estat res, fa ella. Allà és quan es coneixen.

El Puc és afectuós amb ella. És gran i coixeja una mica d'una pota del darrere, però no ha perdut energia. De tant en tant s'escapa perquè té l'instint de caçar algun conill, cosa que feia regularment fins que el van retirar. Per sort, ara gaudeix de la vida reposada dels jubilats. És molt fàcil saber de quin humor està, perquè la mirada el delata. Com tothom, busca el plaer, el joc, el menjar i la companyia. Defuig i tem qualsevol possibilitat de prendre mal o sentir dolor. Ella li pica l'espatlla, li frega el clatell, li acaricia la barba i li fa un petó. L'olor de gos és intensa. Nota molt a prop l'alè humit i calent de l'animal, que esbufega i no para de regirar-se, saltant i remenant la cua. Gairebé la fa caure de cul a terra. Riu. Riuen. Per uns moments percep amo i gos com una mena d'unitat indissoluble, s'assemblen, en certa manera. És un noi somrient, amb uns cabells rossos indomables i que de tant en tant li pengen per sobre els ulls. Els té de color verd oliva i amb un punt d'estrabisme difícil de percebre, potser és per això que deixa que el serrell li tapi la mirada. Du una samarreta groga vella,

texans curts estripats i vambes de roba gastades sense mitjons. Potser és el to del sol que li ha tocat, l'estiu que li prova, però li veu un aire assilvestrat que lliga amb l'entorn i amb l'estació de l'any. Es veu clar que en forma part. S'hi mou en perfecta sintonia, el paisatge l'estima i ell s'estima el paisatge.

Aquell primer dia xerren i xerren. Sense adonar-se'n, es van allunyant pels carrers dels afores. Li van llençant un tros de fusta, al Puc, que corre a buscar-lo perquè l'hi tornin a llençar una mica més lluny i, d'aquesta manera, van fent camí. Mentre juguen amb el gos, el deixant d'un avió de passatgers obre una ferida al cel en diagonal. No hi ha cap altra cosa que trenqui la calma d'aquest diumenge mandrós. És el moment en què la gent, amb roba estesa encara per recollir i per plegar al jardí, es desperta de la migdiada rere les persianes mig abaixades. Fora, la vida s'ha alentit, amb els carrers pansits i aquella calma tensa de quan les persones encara no han començat a notar la punxada del dilluns que s'acosta amb sigil. Un gat en una teulada, potser, un pardal saltironejant i desapareixent de la seva vista d'una revolada.

Les fulles vibren i el cel llunyà s'aparta a càmera lenta per allà on passen. Van deixant enrere cases unifamiliars i carrers deserts, salten banquets i tanques de jardins, i travessen la carretera sense mirar, ignorant el clàxon d'un cotxe solitari, que els ha d'esquivar. És el d'una d'aquelles parelles que de tant en tant enfilen carretera amunt el camí per trobar un lloc amb vistes on aprofitar les últimes hores de llum. El perill, apagat, es transforma en un reflex taronja del sol de tarda mentre amb prou feines giren el cap, rient, ebris del moment, amb aquella excitació que només es produeix quan ets jove i acabes de conèixer algú amb qui t'avens immediatament. D'aquesta manera despreocupada s'allunyen del món civilitzat, sense mòbil, oblidant les penes i els treballs dels adults, el futur incert, allò que s'espera d'ells, allò

que esperen ells, les coses per les quals sospiren. Van apressant el pas, fent córrer el Puc, i corrent ells mateixos transformant-se a mesura que avancen en animalons salvatges, alliberant-se de tot i de tothom. Sense adonar-se'n gaire, es van endinsant en la natura.

De la carretera asfaltada salten a una pista de terra i després s'aventuren per caminets que serpentegen dins un petit bosc d'alzines. A ella li recorda quan era petita i jugava a fer cabanes entre els arbres i ell la fa anar fins al lloc on en tenia una per veure si en queda res. Primer li sembla que no, però després veu que hi ha unes branques travesseres que han aguantat tot aquest temps, i rasant una mica el sotabosc descobreix unes planxes de fusta que havien servit de parets. Aquí hi jugàvem, fa. Ella veu com al noi se li il·lumina la mirada i se n'alegra. T'has emocionat, li diu ella. Ell vol dir que no, perquè es vol fer el dur, i ella insisteix. T'has emocionat, repeteix rient. Llavors ell fa veure que s'enfada i la persegueix. El Puc no entén per què ja no li llicencen la fusta, per què ara són els dos humans els que juguen a caçar-se, i es fa un embolic anant de l'una cap a l'altre, sense saber per quina raó no l'han inclòs al seu joc. Al final, sembla que ell l'atrapa i ella es deixa mig agafar, però encara no i es desequilibren i cauen per terra rient i rodolant pel jaç d'un pendent de fulles seques. Unes tórtres alcen el vol mentre la fullaraca s'enreda en uns cabells que es tornen mitològics, d'éssers fantàstics, d'esperits del bosc. I mirant-se fixament, molt seriosos, esclaten a riure i segueixen jugant com cadells que es barallen, ara et pico jo, ara em piques tu, ara em dono un cop al cap amb una soca i tu te'n fots, i llavors m'enfado, et llenço fulles pel cap i tornem a rodolar per terra.

Com que el sol comença a estar baix i volen ser dalt a temps per a la posta, decideixen interrompre el joc per continuar pujant cap al cim. Feliços, no diuen res, només respiren junts, compassats, i s'omplen els pulmons amb l'olor del bosc. En arribar a una

clariana, ell li diu que si vol veure una serp, molt grossa. I ella diu que sí, home. Que sí, que és veritat, fa ell, i es desvien una mica del camí, fins a arribar als peus d'una figuera, on hi ha una antiga cisterna protegida amb branques. Ell les aparta amb compte i a ella li costa acostumar la vista a l'ombra del forat. Mira bé, entre les branques, li diu, i és veritat, hi ha una serp fosca, mig enrotllada en ella mateixa, que deu fer vora un metre. Per la mida és una colobra, oi? No ho sé, fa ell, i agafa una branca llarga per tocar-la. Primer no hi arriba i la serp s'està molt quieta. Vols dir que és viva?, fa ella. I sí que ho és, es mou a poc a poc però es mou. Potser està cansada o malalta? Potser es fa la morta? Llavors ell l'encerta amb el pal i la serp alça el cap en posició amenaçadora. No és una colobra, té el cap en forma de diamant. És un escurçó, diu ell, i l'ataca amb la branca tot i no acabar-hi d'arribar. Ella li diu que el deixi estar, que el que han de fer és ajudar-lo a sortir, que deu haver caigut al forat i no té aigua ni menjar. Deixa-li la branca i quan hàgim marxat si vol podrà sortir, fa. Ni de conya, diu ell, l'hem de matar. I ella que no. Doncs no el penso deixar sortir, que es quedi aquí dins, és perillós. A més si vol pot sortir escalant la paret. N'estàs segur?, pregunta ella. I tant, fa el noi, de manera que el deixen allà, però no es queda tranquil·la, pensa que s'està morint i que abandonar-lo allà és cruel.

L'incident de l'escurçó els ha deixat una mica pensatius, potser no s'agraden tant com es pensaven, però de seguida semblen oblidar-se'n i tornen a llançar el tros de fusta ple de baves al Puc, content que li facin cas altra vegada. Què et sembla, acabem de pujar fins a dalt de tot?, diu el noi veient que ja comença a fosquejar, tot i que a la clariana encara hi ha llum. Clar, fa ella, no haurem pujat fins aquí per a res. Dalt de tot hi ha una creu clavada en un bloc de pedra, s'hi asseuen i observen en silenci. La posta de sol és un espectacle que es desplega molt a poc a poc. De la banda

de mar, el terreny s'estimba com una cascada de bosc i matolls. De la banda de ponent, per ordre de proximitat, es veuen camps, les teulades enfosquides de les urbanitzacions, el campanar, més camps, una immensa nau de color blanc sense finestres i un cel ardent sobre el teló de fons de la serra que tanca el paisatge. Als peus de les muntanyes hi dormisqueja la vila d'Anur, perquè per als veïns ja s'ha fet de nit. S'hi estan una bona estona, en silenci, com si veiessin una pel·lícula lenta, d'aquestes que enganxen malgrat que no hi passa mai res. Fins i tot el Puc descansa, cansat de tant córrer amunt i avall. En algun moment ella sent la temptació de trencar el silenci, però opta per no fer-ho, només observa de reüll el jove humà que acaba de conèixer i en sospesa els pros i els contres. Fins i tot després que s'acabi d'extingir l'última espurna de llum continuen badant amb l'espectacle que de sobte succeeix al cel, amb desenes d'estels encesos en una nit neta, sense núvols, d'un blau brillant.

Ara s'estiren per orientar la mirada cap a la volta celeste i continuen muts, perquè res del que podrien dir milloraria la festa que els astres els ofereixen damunt seu. La mirada s'entreté en brillants i intermitències llunyanes, de diversos tons i intensitats, i es recreen en el plaer de perdre's en la immensitat, sense gairebé adonar-se que la vida al bosc s'ha anat despertant. Llavors comencen a fixar-se en sorollets petits, en la xerrameca dels grills i de petites aus de vida nocturna. El frec dels rosegadors en passar arran de les mates, l'udol llunyà d'un mussol. Què es deuen dir?, fa ella en un xiuxiueig. Ja m'agradaria saber-ho, respon ell també en veu baixa. I de mica en mica es van despertant de l'ensopiment. Ella s'incorpora primer, badalla i es gira a poc a poc. Silenci, li fa a ell. Gira't sense fer soroll. A quatre passes, on comença l'alzinar, hi ha un espectacle de cuques de llum que s'encenen i s'apaguen descompassades, però que de mica en mica es van sincronitzant.

Quina meravella trobar-ne, ja no se'n veuen tantes com abans, s'estan extingint, xiuxiuegen. I es queden una bona estona embadalits amb la màgia de l'escena: una cerimònia d'aparellament que el petit exèrcit de femelles ofereix als seus pretendents en forma de simfonia de llumetes verdes intermitents.

Quan s'adonen que han fet massa tard i que ja no s'hi veuran a la baixada, es fiquen al bosquet fent una mica de volta, per no espantar els petits éssers de llum. Caminen a poc a poc, agafant-se als arbres, trepitjant amb compte de no ensopegar, i acostumant la mirada a la foscor, només suavitzada per la brillantor de la lluna i els estels que passa entre les fulles. Ella necessita fer un riu i li diu que s'apartarà una mica, que l'espera, que no miri. I llavors troba la figuera i es recorda de la serp atrapada dins de la cisterna. S'acosta a mirar dins, però és impossible veure-hi. Aquella branca llarga amb què ell volia matar l'animal encara és allà a terra. L'empeny una mica amb el peu, fins que cau al forat i queda recolzada en una de les parets. D'aquesta manera la podràs fer servir d'escala si vols sortir, li diu en veu baixa, i torna corrents amb el noi i el gos.

En arribar a la carretera, recorda que ha de tornar a casa en bicicleta i que se l'ha deixat al parc. Com pots ser tan despistada?, diu ell, però ella riu. Tot i que seria un problema quedar-se sense el seu únic mitjà de transport, no li agrada preocupar-se fins que no és necessari del tot. I la troben allà, recolzada al muret, tal com l'havia deixat. Veus?, diu ella, has de confiar més en les persones. No ho sé, fa ell, perquè veu que té les dues rodes desinflades. Han sigut aquells malparits, diu. Acompanya'm a casa i te les inflaré, esperem que no estiguin punxades. Empenyent la bicicleta, arriben a la casa d'ell, que aixeca la porta del garatge i busca una manxa. Per sort, no estan punxades. Quan me'ls torni a trobar veuran, fa ell. No cal, li diu ella. Ja me n'he encarregat jo

quan tocava, gràcies, i puja a la bicicleta. És tardíssim, diu ell, no t'hi veuràs. Tinc una dinamo, fa ella, seré com una cuca de llum. Però és perillós, insisteix, queda't a dormir. Avisa ta mare i demà a primera hora te'n vas. Ella se'l queda mirant i somriu. Ni de conya, fa, i s'allunya pedalant carretera amunt. El Puc la segueix una estona fent saltirons fins que el petit reflector del darrere desapareix engolit per la foscor.

Després d'aquell primer dia han anat mig quedant. Caminen pel bosc, puguen la muntanyeta, baixen a la platja, van al port a prendre un gelat. Tenen tot el paisatge només per a ells perquè sembla que la gent hagi fugit d'Alosa. Estan de vacances, diu ell, d'aquí a no gaire seran festes i tothom anirà tornant. Qui no marxa mai és el Moris. De tant en tant el van a veure, li demanen cançons, i tenen discussions filosòfiques sobre tot i res. És allà que ella el bateja com a Soca perquè es pensa que *La rebel·lió dels animals* va d'animals. Els animals del llibre representen humans, soca! I li queda el nom. Ella i el Moris es fan un bon tip de riure, especialment l'home, que va ben torrat. Per venjar-se, el Soca decideix que tampoc la cridarà pel seu nom, i per això ara és la Rínxols. Una noia estranya, la Rínxols, una noia com no n'ha conegut mai cap.

Algun dia, ell convida la Rínxols a casa a berenar. Per fora, la casa és de color rosa mexicà. Està envoltada d'un petit jardí ben cuidat i darrere el pare hi té un hort. I una galeria amb bonsais. Uns anys enrere la mare es va aficionar a la decoració i va decidir pintar totes les habitacions amb combinacions de dos colors. L'entrada i el passadís, de cian i taronja. Les escales, de blau marí i escarlata. La cuina, d'aiguamarina i d'albercoc. El menjador, de groc i de lila. Els mobles, els quadres, els objectes de decoració, les catifes i les flors també es conjuguen en el doble to corresponent a cada espai. Per exemple, un cactus verd mar sobre un fons de

corall. Un ram de lavanda sobre fons de safrà, margarides sobre fons morat. Sofà, coixins i butaques, tot a joc amb aquestes combinacions de colors. Cada habitació és un videoclip dels vuitanta, o la sala d'un museu.

A la paret groga del menjador hi ha un rellotge de cucut que sembla una obra de pop-art. Com tota la casa, està pintat en una combinació bicolor: turquesa i fúcsia. Té un cap de cervatí al capdamunt. Dos conills pengen per la cua de dues escopetes de joguina disposades en forma d'ics, clavades sobre un cor alat que remata el conjunt. Mai n'havia vist un d'igual i el Soca li diu que el va fer la mare, imitant els que fa un artista alemany. A la Rínxols li sembla que té una porteta amagada i es pregunta si quan toca les hores veritablement fa sortir un cucut.

Els pares no hi són mai. Sempre treballen, diu ell. Tenen un restaurant gastronòmic que aspira des de fa anys a una estrella que sempre és a prop però que mai acaba d'arribar. Hi són els avis, que s'han hagut d'acostumar a les coloraines de la casa quan la mare va decidir que necessitava un canvi d'aires. Tothom sabia que ho feia pel Marc, el fill gran. No suportava veure-ho tot igual i que ell ja no hi fos. Per altra banda, els colors representaven la vida emocionant que no havia pogut viure de jove, l'espina clavada d'una estada a Londres que mai va tenir lloc i una mena de desig d'escapada frustrat. Les línies rectes i els colors plans reflectien un món estèticament allunyat dels ocres i els marrons del bosc on el fill va caure abatut. Incapaç de deixar-ho tot per marxar a viure una altra vida, la mare va convertir la casa en una obra d'art.

L'avi ja va dir què en pensava una vegada i no va tornar a opinar, l'àvia s'hi ha avesat fins al punt que ha acabat vestint-se cada dia amb dues combinacions de colors diferents, generalment de blau cel i rosa pastel, com les ulleres que porta. L'avi no ha canviat

la manera de vestir i és una mica feréstec, no parla gaire. En canvi, l'àvia és amorosa. Neteja i cuida el Soqueta, el posa a prop de la finestra de la cuina perquè tingui claror i pugui veure el jardí, li dona el menjar a la boca. El nen somriu amb els ulls i una boca sempre humida que no pot acabar de tancar mai. La iaia li eixuga les baves mentre ell mou el cap d'un costat a l'altre, content, amb els ulls disparats cap amunt, sempre apuntant en direccions oposades, fent l'únic soroll que sap fer. No pot moure res més, ni els braços, ni les cames, amb prou feines una mica els dits d'una mà, però sap quan té son, quan té gana i quan té set. S'espavila per fer entendre quan està content i quan està trist, quan desitja una cosa i quan no la vol. Es queixa quan sent dolor o el deixen sol i li agrada que el facin jugar. De vegades el Soca acaricia els cabells del germanet durant molta estona o li agafa la mà sense dir res, perquè sàpiga que és allà. Té set anys.

El primer dia se sorprenen que la Rínxols no vulgui un got de llet, ni un tros de formatge, amb el pa. Ni una mica de mel? Els explica que no menja res que vingui dels animals i l'àvia pensa que té alguna mena de problema alimentari. N'ha sentit a parlar, de noies molt joves que no volen menjar, i sap que és una malaltia greu. Això la preocupa, però ella la tranquil·litza i li diu que no és cap malaltia, que fa deu anys que ho va decidir així i que si encara és viva creu que en podrà viure deu més. Que tot el que necessita un cos per estar sa i fort es pot trobar als vegetals. No veieu que forts que són els bous? I només mengen herba. L'àvia fa que sí, però arrufa el nas, no l'acaba de convèncer. Bé, menys la vitamina bedotze, però d'això n'hi ha suplementes, explica la Rínxols. Bedotze, repeteix el Soca maliciós, amb els bigotis plens de llet.

Berenen al jardí i després surten cap a la muntanyeta. Travesen el bosc de pins i alzines fins que, cansats, s'estiren a la clariana esquixada de flors silvestres, sota un cel de cobalt, i juguen a

trobar formes als núvols. La calma estiuenca els mig endormisca i no poden evitar que els sobrevoli una lleugera boira d'excitació. Les mans es freguen sense voler però ni ell ni ella les aparten. Quasi s'adormen. El sol els escalfa la pell i la pinassa els fa pesigolles sota la roba. S'hi estan molta estona, ningú els espera enlloc, no hi ha gaire més a fer.

Algun dia és ell qui baixa a la platja amb una moto sorollosa que fa pudor de benzina, coneix la mare i es cauen bé. Es banyen, neden, mengen i fan la migdiada. Un dia ell torna a la platja triomfant, aixecant un pop que ha caçat sota les roques i que se li arropa al braç amb els tentacles. La Rínxols, horroritzada, l'obliga a tornar-lo al seu lloc. Li explica tot el que sap sobre els pops, uns animals extremament sensibles i intel·ligents, amb molta memòria i capaços de reconèixer els humans. Després, quan se n'ha d'anar a treballar, ella l'acompanya un tros, fins dalt del coll, passen una estona contemplant les tonalitats de verd del paisatge fins que cadascú baixa pel seu cantó. Ell cap a la vida vilatana, ella a la costanera.

S'expliquen coses però no gaires. Un dia la convida a la seva habitació. Dues parets estan pintades de verd fosc, les altres dues de grana. No la té gaire endreçada. El llit desfet, roba bruta per terra i a la cadira, papers a l'escriptori. Li pregunta si vol veure les millors vambes del món. Són les botes de futbol gastades que es ventilen a la finestra: són les millors del món perquè són les meves, diu rient. Perdona, fa llavors arreplegant mitjons bruts de terra i fent el llit d'una revolada. La Rínxols s'hi asseu i veu els pòsters que hi ha penjats. Són de pel·lícules d'acció, de sang i fetge i de terror. Eren del Marc, el germà gran. Nota que no en vol parlar. A mi també m'agraden, diu ella, i junts recorden escenes de violència, escenes que els fan riure, i escenes que són violentes i els fan riure alhora. A partir d'aquell dia queden de tant en

tant per veure'n alguna. Encara que se les sàpiguen de memòria, cada vegada salten de la cadira amb els ensurts. De vegades posen música, no hi ha gaires nois de la seva edat que tinguin tocadiscos, pensa ella. Li agrada perquè son pare en tenia un. Els vinils també són heretats del Marc. Són vells i passats de moda, no coneix ningú més que escolti aquesta música, però a ells els agraden perquè els recorden el pare i el germà. De tant en tant es deixen anar i perden el món de vista ballant fins que puja la mare o l'àvia i piquen a la porta. Què és aquest rebombori?, diuen sense atrevir-se a entrar. I ells callen de cop i es pixen de riure en silenci.

Nota certa tensió, a cal Soca. El pare és taciturn i un punt autoritari amb ell. La mare, que és la que porta els números, sembla absent, com si a casa només importés el negoci. Aquest caràcter contrasta amb els colors virolats de la casa. Porta els cabells curts, de color ros platí i amb un tupè a l'estil dels anys vuitanta, l'època de la seva joventut. És una feina molt sacrificada, repeteix ell. Moltes hores, caps de setmana, poques vacances, una promesa de viatge llarg que no arriba... Viure per treballar, més que treballar per viure. Des que va morir el Marc ara tots semblen convençuts que és responsabilitat seva continuar el negoci. Ell s'hi rebel·la una mica, tot i que pensa que l'acabarà seguint, i només això ja el posa de mal humor. Ell voldria estudiar, veure món, i després en tot cas continuar-lo. Li diuen que si vol estudiar s'ho ha de pagar ell, però al restaurant de la família hi treballa sense cobrar. Tenen aquesta ètica del treball, començar per baix, guanyar-s'ho de zero. És un peix que es mossega la cua, i per això dubta si anar-se'n a treballar a una altra banda. Això suposaria un daltabaix familiar, però seria l'única manera d'estalviar.

A ca la Rínxols és tot el contrari, de tan lliure com és se sent com deixada estar, una mica abandonada. La mare només té al cap el llibre, el pare va marxar quan era petita i de vegades se

l'imagina anant pel món com un aventurer. La mare mai n'ha parlat malament, però no en sap gaire cosa, possiblement el mateix que en sap ella. Gairebé res. Tal com va arribar va marxar, sense deixar rastre, només el record d'uns vinils antics girant al toca-discos. Potser un dia tornarà, potser enviarà algun senyal, potser quan sigui ella que vagi pel món buscant aventures se'l trobarà en una platja remota, amb la pell colrada pel sol i la mirada profunda de qui ha conegut món, ha conviscut amb altres cultures i ha sobreviscut als perills de la natura salvatge. Quan era petita llançava al mar ampolles amb un missatge dins. Després d'anys d'esperar una resposta va deixar de fer-ho. Té un germanastre més gran amb qui parla de tant en tant, però viu en un altre país, i ella de moment continua anant a remolc de la mare i el llibre. Després de les vacances se'n van a Austràlia, diu, i el Soca no s'ho creu. És veritat, fa ella, a la mare li ha sortit una feina en una universitat. A Melbourne. Ella anirà a la mateixa universitat, perquè els fills dels professors i investigadors hi poden estudiar amb beca. Ja ha fet tots els papers i l'han admès.

Després de les vacances me n'aniré, li diu. I aleshores li explica que en té tantes ganes que ja ho sap tot de Melbourne i de la universitat on van, i que hi ha uns professors de ciències ambientals boníssims. Està entre molt nerviosa i molt il·lusionada, i ja té ganes que s'acabi l'estiu per anar-hi. I ell diu que quina enveja i se sent una mica menystingut per això que diu de les vacances, però ja entén que Alosa no pot competir amb Austràlia i llavors es posen a pensar en cangurs i koales, en l'outback, en la gran barriera de corall i en tot el que han sentit a dir del gran país oceànic. Saps que el vuitanta per cent de les espècies són endèmiques? Que hi viuen els dos únics mamífers del món que ponen ous? Que hi ha més cangurs que persones? Que l'ocell lira és capaç d'imitar a la perfecció les veus d'altres aus i animals? Que hi ha un llac de

color rosa i que tenen el monòlit més gran del món? Que hi ha una muntanya amb un foc que crema des de fa sis mil anys? Que a Tasmània es respira l'aire més net del planeta? Que Melbourne es considera la millor ciutat del món per viure i per estudiar? La Rínxols té una llibreta plena d'anotacions, amb dibuixos i mapes de tot el que vol fer i veure un cop sigui allà. Li han assignat una estudiant de segon curs perquè l'ajudi amb tots els dubtes i els tràmits, ja s'hi ha posat en contacte i ara espera la resposta. Tant de bo pogués venir-te a veure, diu el Soca, si tingués diners m'agafaria un any sabàtic i travessaria Austràlia de nord a sud. Però sap que no ho farà.

Un dia, el Moris també els explica la seva vida. Divorciat, dos fills, una història complicada. Ha viscut a tres o quatre països diferents i en algun moment li van anar prou bé les coses, però després tot es va torçar i, ja separat de la família, va anar encadenant feines precàries fins a quedar-se sense casa. Durant una temporada vivia al cotxe i arribava molt d'hora a la feina per poder-se rentar abans de començar. Més endavant va perdre fins i tot el cotxe i es va quedar al carrer. El pitjor no és la soledat, la por, les mirades, els explica, ni tan sols la gana. El pitjor de tot és el fred i com et destrossa per dins, i que la gent et passi pel costat com si res, mentre amb les mans a la butxaca acaricia les claus d'un pis amb calefacció. Va estar a prop d'arribar a un punt de no retorn, però finalment se'n va sortir. Més o menys. Fa uns anys que treballa a l'escorxador que hi ha als afores, aquella immensa nau blanca sense finestres, i que té un lloc on quedar-se, amb el mínim per viure. Ja no necessita cotxe, va a tot arreu en bicicleta. És una feina horrible i li produeix malsons, els diu, però li fa pànic tornar-se a quedar al carrer.

La Rínxols explica que fa anys trobava sempre prop de casa un home dormint en un banc, sota mantes i cartons. Normalment,

quan havia vist persones sense llar, no els tornava a veure mai més, de manera que era fàcil oblidar-los. Però aquell home encara hi era quan tornava al vespre i l'endemà també. De vegades només li veia un tros d'esquena o de cames, que s'havien destapat una mica per culpa del vent gelat i pensava que el fred se li devia ficar fins als ossos. D'altres el veia caminar nerviós, embolicat amb un abric brut i amb un cigarret a la boca, els cabells de punta i cara de boig. No devia tenir més de cinquanta anys, amb la barba encara rossa. Si hagués tingut pressa, ni s'hi hauria parat a pensar, però es feia tot de preguntes. Podria ser que qualsevol de nosaltres acabés al seu lloc? Podria ser que el pare hagués acabat així en algun racó del món? El Moris tampoc s'ho hauria pensat mai. Un home casat, amb dos fills que ara enyora, un dia té la vida muntada i l'endemà es troba al carrer, abandonat a la seva sort. I ningú pensa que pot necessitar una altra manta, un sac de dormir, un plat de sopa. Ningú s'ofereix per fer-lo pujar a casa perquè pugui dutxar-se amb aigua calenta i dormir ni que sigui una nit al quarto dels convidats.

Va decidir que hi aniria a parlar, que li preguntaria si li feia falta res, si el podia ajudar d'alguna manera, acompanyar-lo a algun dels albergs que les nits de molt fred s'habiliten per a les persones sense sostre. Si el pare es trobés en aquesta situació li agradaria que algú l'ajudés. Va començar a obsessionar-se amb aquesta idea, fins al punt de pensar que no ajudar aquell home significava deixar el pare a la intempèrie, desemparat, i tenia malsons en què el pare es trobava en aquella situació i ningú l'ajudava. Fins i tot ella hi passava de llarg, sense reconeixè'l. Quan finalment va reunir la valentia necessària per acostar-s'hi a preguntar-li com podia ajudar-lo es va topar amb la cara rude de l'home, sens dubte begut, amb els ulls injectats de sang, i va ser incapaç de parlar-li. Va sentir una barreja de por i de

vergonya que no va poder superar i va marxar corrents. Va seguir passant-hi cada dia i l'home seguia allà, fins que va decidir canviar de camí per no trobar-se'l més. Aquest record encara la pertorba, però el Moris diu que és normal, que no es torturi, que això demostra que té un bon cor, però que no ens podem carregar totes les injustícies del món a l'esquena. Ell ha estat a les dues bandes, ha sigut el que dorm en un banc i el que passa de llarg, i diu que la sort de vegades et somriu i de vegades et deixa caure. En quin cantó de la sort t'ha tocat viure ara?, li pregunta el Soca. La moneda ha caigut de canto, fa ell.

Pot menjar i té un lloc on estar-se, diu, però a l'escorxador les condicions de feina són terribles. La majoria de treballadors són estrangers, perquè la gent d'aquí no aguanta, ningú vol fer aquesta feina. Et destrossa físicament i et fa perdre el cap, per això quan no treballa ha de beure per relaxar-se. El ritme de la feina és endimoniat, constantment hi ha accidents laborals, els caps t'exigeixen molt, de vegades a crits, i això t'acaba afectant els nervis. Sovint no pots ni anar al lavabo fins que acabes el torn, ha viscut diversos casos d'abusos i humiliacions. I, sovint, alguns treballadors ho fan pagar als animals. No cal entrar en detalls, però el Soca i la Rínxols noten que la feina l'està consumint. És un lloc ple de violència, diu, i estàs tot el dia envoltat de l'olor de la mort, no te la pots treure de sobre, alguns companys es mengen l'entrepà de mig matí amb sang i trossos de greix enganxats a les mànigues. I després hi ha el soroll i els brams de les mares que criden els vedells. Desitges matar-les d'una vegada perquè deixin de mugir. És un malson, però t'has d'abstreure i seguir. Algú ha de fer la feina, oi? Tothom vol menjar, tothom vol trobar les pres-tatgeries plenes al supermercat. Això és el que s'obliga a pensar per no defallir. Però quan acaba la jornada, la sensació d'haver-se embrutit és tal que ha de rentar-se a consciència, fregant-se la pell

quasi fins a fer-se mal, i només quan sent que està ben net s'asseu a beure i a fumar. Tocar la guitarra el distreu i l'evadeix.

Toca un reggae, Moris, li diu el Soca, apujant-se les mànigues de la samarreta per sobre les espatlles, i el Moris arrenca amb un cant que s'inventa sobre un ritme sincopat. Després farà un blues i improvisarà amb l'harmònica, i d'aquesta manera mataran el vespre, mentre el sol es pon. L'Orwell és allà des que es va plegar sobre les potes del davant quan l'amo, un ric d'Alosa famós per la seva garreperia, va pensar que era bona idea fer-li carregar una nevera per estalviar-se el transport. Abans, li feien arrossegar un carro guarnit amb tota la família pels Tres Tombs, però després de la caiguda va deixar de ser útil i el van abandonar allà amb el Moris. Ara s'està sempre a l'era, lligat amb una corda llarga que li dona certa llibertat de moviments, i ell, que en certa manera també fa de masover de la caseta i els voltants, li dona menjar i aigua i el fa dormir en un cobert.

Un dia s'entesten a parlar amb el ruc, però l'Orwell s'hi gira d'esquena. El Soca, que per fi s'ha llegit *La rebel·lió dels animals*, ja sap que és una crítica a l'estalinisme i té ganes de dir-ho. Com que el Moris els ha explicat què vol dir dur els animals a l'escorxador, s'imaginin una nova revolta animal, però amb les granges industrials d'ara, molt més grans. Com seria el llibre si Orwell hagués viscut al segle vint-i-u? En primer lloc, diu la Rínxols, els animals es representarien a ells mateixos. Hauria de ser una veritable revolució d'alliberament animal en comptes d'una faula sobre la corrupció humana. En segon lloc, diu el Soca, no haurien d'alliberar només una granja sinó totes, i s'imagina una revolta violenta, amb sang i fetge. Has vist massa pel·lícules, li diu la Rínxols. I el Moris també li diu que això és impossible, perquè els animals no poden fer res contra la maquinària, les eines i les armes que tenim els humans. És clar que és impossible, fa la Rínxols, els animals

no tenen la capacitat d'imaginar una revolta i molt menys d'organitzar-se. La revolta animal és possible, diu, però no d'aquesta manera. Si es fes, l'hauríem de fer nosaltres i tindria lloc en la consciència de cadascú. La rebel·lió dels animals del segle vint-i-u es faria dins de cadascun de nosaltres. Això els deixa reflexionant durant una estona llarga. I mentrestant, l'Orwell se'ls mira sense entendre res, com si la cosa no anés amb ell. O potser sí que ho entén tot i se'n riu per sota el nas, pensa la Rínxols.

Un vespre, la mare organitza una festa a la platja. Ha convidat el Llorenç, és clar, amb qui comparteix algunes anècdotes inconfessables de joventut, i diu a la Rínxols que porti qui vulgui. Ella es presenta amb el Soca i el Moris, que empolainat i amb camisa neta i planxada sembla una altra persona. És guapo i tot, pensen. De fet, li brillen els ulls d'una manera que no li han vist mai. De jove, les discoteques eren el seu hàbitat natural i es nota que no ha perdut pistonada, de fet encara hi va de tant en tant. Parla animadament, riu, balla amb elegància, té carisma. Què coi li fan a l'escorxador perquè ahir mateix semblés una persona desfeta? La Rínxols no descarta que avui hagi fet servir alguna droga o altra. Cocaïna? Però qui podria culpar-lo. De seguida es fa amic del Llorenç, amb qui comparteix certa sensibilitat per la natura. Quan descobreix que l'homenet del barret de palla i les ulleres rodones és naturalista de vocació, el Moris s'interessa molt per tot el que explica. Un dia li ensenyarà l'hivernacle, on té cura de tot de plantes exòtiques, fins i tot carnívores, i potser poden quedar alguna vegada per anar a observar aus. Al seu Instagram hi penja les fotos que ha aconseguit fer d'ocells força rars de veure. El Moris té gràcia per animar la festa i per fer riure la mare, que cada vegada li presta més atenció. Amb dues copes de vi ja es veu clar que no li fa escarafalls. El Llorenç, que sempre n'ha estat secretament enamorat, està acostumat a aquestes situacions i ja ha après a fer-hi bona cara.

La mare ha triat una nit de lluna plena. Ha penjat bombetes de colors, ha preparat quatre coses de menjar i tenen un cubell ple de gel i begudes. Haurien volgut fer un petit foc a la sorra però seria una inconsciència, amb la sequera. El que sí que fan és posar música, però no massa forta. El Soca punxa les cançons antigues que li agradaven al Marc i tots s'animen. Ballen tots amb tots, el Moris amb la Rínxols, la mare amb el Soca, el Llorenç amb la mare, el Moris amb el Llorenç... I quan es cansen s'asseuen en cadires de càmping sota el tendal. Toca alguna cosa, Moris. Aca-riciant la guitarra mig descamisat com va en aquestes hores, ja torna a ser ell. A la llum de les bombetes de colors, es veu que la pell del Soca ha agafat més color, amb aquests dies de platja, i la Rínxols s'hi fixa. També en els cabells rossos, que tornen a mig tapar-li la cara. Quan al Moris se li acaba el repertori, la cosa comença a pansir-se i llavors algú proposa un bany. Aquí és on el Llorenç ofereix una excusa qualsevol per batre's en retirada. Ningú hi posa gaires pegues i ell i barret de palla desapareixen com un petit explorador que, després de fer un riu rere unes bardisses, s'endinsa a la jungla tot fent tentines.

La mare i el Moris es despullen del tot i corren a llançar-se a l'aigua. El Soca fa cara de no creure-s'ho i riu, però s'ha encomanat una mica de l'esperit hippíós de la festa i pensa què caram? Ell i la Rínxols també es despullen i tots plegats juguen una bona estona a esquitjar-se amb el mar fins al melic. La lluna els ilumina. Criden i ningú els sent. Potser el Llorenç, des de la casa? Qui sap si deu haver-se preparat una infusió abans de llegir fins que li caiguin les parpelles. Quan se'n cansen, s'emboliquen amb tovalloles i la nit agafa un caire més reposat. El Moris i la mare jeuen relaxats a les gandules i parlen en veu baixa. De tant en tant riuen com adolescents. Això fa sentir incòmoda la Rínxols, de manera que proposa al Soca anar a fer un volt. Ell l'endemà

ha d'ajudar els pares, però ha begut massa per agafar la moto, de manera que diu que d'acord i se'n van a passejar cap a les roques. S'enfilen al petit penya-segat i seuen de cara al mar. És una nit molt clara i així i tot les estrelles brillen amb força. S'estiren per veure-les millor i s'hi estan una bona estona. Només se sent la remor de l'aigua topant amb les roques uns metres més avall. Ella es gira una mica i ell també. Observen el reflex dels estels a les ninetes de l'altre.

La nit es fon com un sospir llarg i silenciós en què cadascú fa balanç d'on és i cap a on vol anar. Sota l'aparença segura i confiada del Soca, hi ha un nen perdut. Té capacitat per fer el que es proposi, pensa la Rínxols, però la família el tenalla. Els ha costat tant aixecar la vida que tenen, als pares, que són incapaços de pensar més enllà de les setmanes laborals de sis dies, les nòmines, les factures, els impostos, els contractes, les liquidacions i altres despeses. Ara que ha acabat l'institut, el Soca té davant seu un dilema en el qual mira de no pensar, però no per això l'evitarà. La decisió fàcil és deixar-se portar i guanyar-se la vida prou bé, treballant com un camàlic i sempre sota la vigilància dels pares. Serà un esclau. L'altra és abandonar el vaixell familiar i buscar-se la vida, però li fa por, a casa ja ho té tot muntat, a fora tot és desconegut.

Aleshores li parla per primera vegada del Marc, que va morir en un accident de caça. Des d'aleshores el pare no ha tornat a caçar. Era clarament el favorit dels pares. Era alt i fort, tenia l'energia d'un bou i tant de caràcter que sempre se sortia amb la seva, fins i tot quan s'enfrontava amb els pares. Era terriblement persuasiu, i l'escoltaven, li feien cas. Quan arribava de marxa, tenia el costum de despertar-lo, fos l'hora que fos. Anava al seu llit, l'espavilava i el duïa a la cuina. Allà preparava entrepans del que hi hagués a la nevera per a tots dos i se'ls menjaven junts. Llavors li explicava com li havia anat la nit i quina era la noia que

li agradava. També el burxava per saber si n'hi agradava alguna i se'n reia perquè això el feia posar vermell. El Soca encara era un nen i estava mort de son, però també era incapaç de portar-li la contrària, a son germà.

Llavors va arribar la tragèdia. Un buit immens, una martellada que encara ressona, de la qual ningú s'ha pogut recuperar. Durant molt de temps va sentir-se culpable, encara no entén per què. És una fase del dol, Rínxols? Estàvem devastats, i jo no podia fer res, sabia que no era culpa meva, però a la vegada em sentia culpable de tot. Els pares tenien posades les esperances en ell, no en mi, diu, i crec que jo els decebia. Encara els decebo. I la Rínxols veu que la mort del Marc és una ombra tan immensa, tan pesant, que ho enfosqueix tot. Des d'aleshores he tingut la sensació de no existir per als pares, diu. Potser és per això? Em sento culpable de no ser tan bo com ell? Culpable de ser jo qui és aquí en comptes d'ell? Quan el meu germà vivia jo em sentia lliure per fer la meua vida, ara no, ara sembla que m'ha caigut al damunt una responsabilitat que no vull. Els ulls li brillen i la Rínxols veu que està a punt de plorar. La mare estava embarassada. Llavors va néixer el Soqueta, diu, malament com està, i els van dir que podria viure força anys, però en aquest estat quasi vegetatiu. Imagina-t'ho, això va acabar de destrossar els pares, que van pensar que la mort del Marc havia afectat l'embaràs. Ningú ho ha superat, jo crec que treballen tant per no haver de pensar, diu. Per una banda, em sento amb la responsabilitat d'ajudar-los, però per l'altra no ho suportó més.

Aleshores ella li passa el braç per l'esquena i deixa que li recolzi el cap a l'espatlla. No diuen res durant una estona, però el Soca no ha acabat. Creu que els pares fa anys que no s'estimen, que tot és una gran farsa, diu que té ganes de marxar ben lluny, però no sap com, perquè això encara els farà més mal. De vegades, fins i tot pensa que tampoc l'estimen a ell, almenys no com estimaven

el germà gran. No, home, això no ho diguis, fa la Rínxols. Alguna vegada va a pescar amb son pare, que només es distreu a l'hort i cuidant els bonsais, però quan hi van tampoc parlen gaire, més enllà de comentaris sobre cucs i hams. Per al pare n'hi ha prou que sigui allà, sense dir res. Es posen contents quan piquen, deixen la mirada clavada a l'horitzó llargues estones quan no ho fan. Després recullen i se'n tornen mentre escolten la primera part del partit a la ràdio de la furgoneta. Amb la mare ni això. Alguna vegada se'n recorda d'ell i pica a la porta de l'habitació, se li asseu al llit i li pregunta com va tot, però pot passar-se setmanes sense anar-hi. Després de sopar, encara ha de fer números mentre el pare ja ronca. Aparentment ho té tot, però en realitat a ell li sembla que només té l'àvia, que també ho veu tot i pateix com ningú, i el Soqueta, pobret, que no s'adona de res. Els van dir que el seu cervell no aniria mai més enllà del d'un nen d'un any.

Sense dir res a casa, ha començat a buscar una altra feina, en un lloc on li paguin, de fet ja té un parell de contactes que hi podrien estar interessats. Sap que a casa això caurà com una galleda d'aigua freda, però d'aquesta manera podrà estalviar. Llavors potser podria fer l'any sabàtic, anar-la veure a Melbourne, potser estudiar fora. S'ho està pensant, i la Rínxols li diu que li sembla molt bé, que també ha de pensar en ell i que tant de bo la pugui visitar a Austràlia. Ella diu que de moment no ha tingut sort buscant feina i que la mare no té ni un ral. Va arribar un moment en què li era impossible fer el doctorat treballant a jornada completa, i per això va deixar la feina. És per això que van abandonar el pis i es van instal·lar a la caravana d'uns amics que no la fan servir. Ja és doctora, però fins ara ha estat a l'atur. Sort d'aquesta feina, que comença al setembre, per fi es podran estar en un lloc fix.

És molt tard de matinada. El cansament els està a punt de vèncer, però ell, una mica tou, acosta els llavis als de la Rínxols.

No, diu ella, apartant-lo, millor amics. Finalment, es queden adormits, recolzats a la roca, però de seguida es fa de dia i tan bon punt el sol comença a treure el nas per l'horitzó, ell diu que ha de marxar, que fa tard, agafa la moto i se'n va. Morta de son, ella baixa a la platja, es fica a la caravana, però hi troba la mare i el Moris sense roba, dormint com socs. Com que no té lloc dins, agafa una tovallola i un coixí i s'estira a la sorra, sota el tendal. Dorm tant com el cos li demana i quan s'aixeca és l'hora de dinar, el Moris ja se n'ha anat, i el sol li cau al damunt com si fos de formigó. Mare i filla necessiten una bona dutxa, però cal racionar l'aigua del dipòsit. Amb la ressaca, els fa molta mandra cuinar, però bé que han de menjar alguna cosa. Després, mandregen a l'ombra. És un dia perdut pel llibre de la mare, que té un calendari invers on ha de marcar cada dia la feina feta si vol acabar a temps. En canvi, a la Rínxols ja li va bé matar la jornada, perquè a ella el temps li passa molt a poc a poc.

Amb el Soca, l'endemà no queden i l'altre tampoc, i al final és ell qui la va a veure a la platja. Arriba amb aquell terrabastall de moto que empudega l'ambient de benzina. Diu que ve rebentat de la feina. Doncs vinga, ara a gaudir de la tarda, fa ella. Tornen a banyar-se i a passejar, i ell la convida a menjar a casa el cap de setmana. És un dinar de festa major avançat, perquè les festes són a finals de l'estiu, però als tiets i els cosins els anava més bé venir-los a veure ara. A ella li fa una mica de mandra, com cada vegada que la conviden a un dinar on sap que no menjarà com tothom, que serà l'única excepció, però li diu que sí. Se'n penedeix en el mateix moment d'acceptar.